

papers

LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES

Àfrica: Seguretat alimentària VS fam

Joaquim Alsina

El Putin de sempre per una Rússia diferent

Marta Ter

La primavera àrab, un any després

*Entrevista a Valentina Saini
Josep Ramon Giménez*

Costa Rica, una nació sense exèrcit

Rafael Grasa

Cinema i drets a la llibertat sexual

Muriel Giménez

Sumari

- 2 Des de la Junta...
Rita Huybens.
- 3 Àfrica: Seguretat alimentària Versus Fam
Joaquim Alsina
- 6 Retalls de premsa
- 7 El Putin de sempre per una Rússia diferent
Marta Ter
- 9 Saps realment on posen els teus diners les entitats financeres?
Socis del projecte Fiare i membres del grup promotor de Fiare a Sabadell
- 11 Rerefons. La primavera àrab, un any després
Valentina Saini
Entrevista Valentina Saini, per JR Giménez
- 14 Costa Rica, una nació sense exèrcit
Un exemple amb problemes i reptes creixents
Rafael Grasa
- 16 Cinema i dret a la llibertat sexual
Muriel Giménez
- 19 Indignats, posicionament de la FCONGD
Biblioteca
Núria Puig
- 20. Activitats de la Lliga
- 21 Contraportada

Revista Papers

Edita: Lliga dels Drets dels Pobles
Data d'edició: Juny 2012
Dipòsit Legal: B-23019-2007
Consell de redacció: Begoña Basterretxea,
Josep Ramon Giménez
Rita Huybens
Ester Garcia

Revista quadrimestral
Disseny online: Javi Gallego Godoy
Marta Reus Fàbregas

LLIGA DELS DRETS DELS POBLES
Adreça: Sant Isidre, 140 (Ca l'Estruch)
08208 SABADELL

Telèfon: 93 723 71 02
Fax: 93 168 58 71
Web: www.dretsdels pobles.org
Adreça electrònica: info@dretsdels pobles.org
Horari d'atenció

al públic: De dilluns a divendres de
9 a 13 i de 15 a 18.

Disposem d'una biblioteca especialitzada en drets humans, desenvolupament, cultura de la pau, política, món arab i musulmà. La Lliga dels Drets Dels Pobles no comparteix necessàriament l'opinió dels autors dels articles publicats en la revista.

La Lliga dels Drets Dels Pobles agrairà la reproducció i divulgació dels continguts d'aquesta revista sempre i quan se citi la font.

Amb el suport de:

Ajuntament
de Sabadell

Portada: Arxiu Lliga

Desde la Junta...

Editorial Papers Juny 2012

Primer les persones, i després els bancs.

Dit i fet: ho anunciàvem en la revista Papers N°50 i ara presentem el N°51 en format digital, amb l'ajuda de voluntaris joves, que ens ha permès explorar i aplicar les possibilitats pràctiques adaptades a la nostra entitat. I aquí teniu el resultat... Aquest format redueix considerablement el cost de la revista, s'acomoda a les possibilitats comunicatives d'ara, i permet també imprimir-la, si es vol, en funció de les necessitats o conveniència del lector i lectora.

I ho valorem molt positivament, com un esforç conjunt, creatiu, mantenint la qualitat dels continguts i com un petit exemple pràctic d'aposta de futur i aprofitament de les oportunitats que ens ofereixen els temps de canvis profunds, individuals i col·lectius. En el desordre mundial que patim - almenys gran part dels ciutadans i ciutadanes - la reflexió s'imposa i ha de donar pas a l'acció.

Per fer front als esdeveniments actuals, a les conseqüències econòmiques i financeres - provocades per uns quants actors - i a les decisions dels nostres governants, cal empenedoria, valentia i compromís amb un replantejament des de les arrels: actuar en qualsevol àmbit basant-se en els mateixos valors que desenvolupen les nostres relacions inter - humanes: la confiança, la cooperació, l'apreciació, la solidaritat, la co-determinació i el compartir. Es l'economia del bé comú, explicada per Christian Felber.

Cal complementar la democràcia representativa per la directa i la participativa. L'economia s'ha d'orientar a la contribució al bé comú i no únicament al benefici financer, tan a nivell micro com macro, amb una visió local i global, aquí i allà.

Tothom té la paraula.

Rita Huybens

Demanem disculpes pels possibles errors en català, ja que no disposem de cap servei de correcció. Si alguna persona especialitzada ofereix el seu servei voluntari per a properes edicions, bé que li agrairèm.

Àfrica: Seguretat alimentària Versus Fam

Joaquim Alsina

Equip de mobilització social i campanyes d'IntermónOxfam

El títol d'una coneguda obra de García Márquez ens parla d'una crònica d'una mort anunciada. Dissortadament les fams i les sequeres a l'Àfrica sahariana, subsahariana i a l'anomenada Banya d'Àfrica, Eritrea, Etiòpia, Somàlia i Djibouti, són catàstrofes que es veuen venir però que malgrat els anuncis i previsions de les ONG no es fa res per evitar-les. Tots els índex de Nacions Unides sobre les regions esmentades mostren la realitat més dura del planeta. En els últims anys alguns països africans han crescut pel que fa al PIB, però la població no s'assabenta en absolut d'aquest increment en la renda dels estats, un increment que hauria de ser molt més important, ja que l'endarreriment que arrossega la regió és secular.

Avui en dia, hi ha molts pobles que esperen l'arribada de la pluja per a la seva supervivència. Si no arriba amb puntualitat les conseqüències són mortals, com passa a l'Índia i a altres estats del sud-est d'Àsia i sobre tot a les regions africanes a què ens estem referint. La terra s'esquerda per manca d'humitat. Agricultors, pastors i ramats han d'emigrar cap a altres terres i quan arriben les desitjades pluges l'aigua cau amb tal força que ajuda a erosionar encara més la capa superficial del terreny, aquella que en principi hauria de ser més rica en nutrients, l'humus. El canvi climàtic pot agreujar la situació, ja que si es compleixen les previsions d'increment de la temperatura encara plouria menys i de forma més irregular.

Les collites d'arròs, blat, cacauet o mill, el cereal més habitual a gran part de l'Àfrica subsahariana, així com l'herba per pasturar el ramat, depenen de la puntualitat d'un rellotge que sovint no funciona com ho hauria de fer. Encara aquells que viuen a prop dels rius poden tenir més possibilitats de subsistir, però és tan sols una mínima part de la població.

Els governs haurien de prendre decisions que protegissin agricultors i pastors, creant magatzems i impulsant polítiques agràries i ramaderes més d'acord amb les necessitats de la població davant les cíclics sequeres.

La situació africana té unes causes històriques evidents.

Primer els portuguesos exploraren Àfrica i entraren ràpidament en el comerç d'esclaus. Sota l'expressió "El comerç triangular", se'ns mostra com un vaixell sortia de Sevilla amb tela, ceràmica, armes,... i un any més tard retornava amb sucre, tabac i altres productes americans. Aparentment un comerç molt net. Però entremig, el vaixell havia parat a Guinea o al Senegal, on canviava productes europeus

per esclaus que a Amèrica canviaven per productes americans que eren venuts a Europa. 12.000.000 d'esclaus varen arribar a Amèrica, sobretot des de Goré, Senegal.

Els europeus havien estat a les costes, havien vorejat el continent, però no coneixien les terres de l'interior d'Àfrica. No s'havien endinsat en el continent. Això va succeir el segle XIX. Stanley i Livingstone figuren entre els exploradors més coneguts.

Semblava que l'interior d'Àfrica no era de ningú. Leopold II de Bèlgica tenia tot el Congo com la seva finca particular. Li varen concedir a la Conferència de Berlín, 1884-1885, on es va fer el repartiment del continent sense la presència dels africans. Grans imperis com Mali o Ghana varen ser repartits entre diversos estats europeus. Àfrica convertida en una immensa colònia.

Una ocupació europea de 80 a 100 anys, curta en comparació amb la colonització d'altres continents. No varen passar de la pura explotació i no arribaren a formar una societat organitzada amb infraestructures. Explotaren les riqueses: cautxú, or, diamants, cotó, minerals,...

I obligaren als autòctons a canviar aliments per productes de plantació com el cacau, el cafè, el te o el cacauet. Així els africans exporten actualment aquests productes a baix preu i importen de les antigues metròpolis aliments de primera necessitat molt més cars.

Amb les independències de finals dels 50 i sobretot els 60 del segle XX va quedar una minoria estructurada per militars i oligarquies que varen aprendre com dominar: amb diners, armes i pocs escrúpols. Hi haurà molts cops d'estat. Per exemple, al Congo, l'únic congolès amb estudis en el moment de la independència serà P. Lumumba, el líder socialista que arribà a president, que tenia tres anys de filosofia i que morí assassinat per la CIA. Tot va acabar amb el coronel Mobutu, aliat dels occidentals, com a dictador durant dècades.

Governos corruptes perquè, com deia Luis de Sebastián, autor d'un llibre excepcional sobre Àfrica, hi ha formidables corruptors.

Se'ls deixa sense res per afrontar el segle XX, i encara menys el segle XXI

Àfrica és rica en minerals però hi ha països que tenen pocs recursos, com els de la Banya d'Àfrica, on cíclicament es repeteixen sequeres que sovint s'estenen al centre d'Àfrica i que provoquen períodes de fam, causa directa o indirecta d'una elevada mortalitat.

Per canviar aquesta dinàmica és vital pel pobles ser sobirans alimentària-ment. L'Agricultura familiar és molt més que una activitat econòmica: és la base de la producció sostenible d'aliments per avançar cap a la seguretat i la sobirania alimentària, la gestió mediambiental del territori i la seva biodiversitat, font d'importants dimensions culturals de cada poble i, en definitiva, un pilar fonamental del desenvolupament integral de les nacions. Garantir l'existència d'una agricultura familiar eficaç, sostenible i agroecològica és un objectiu essencial per

assolir un model de desenvolupament generalitzat equitatiu a nivell mundial. "Ha arribat el moment de relançar l'agricultura i la comunitat internacional no hauria de perdre aquesta oportunitat", Jacques Diouf, director general de la FAO. El dret a una alimentació adequada és el dret humà, inherent a tota persona, a tenir accés, de manera regular, permanent i lliure, sigui directament, sigui mitjançant compra amb diners, a una alimentació quantitativament i qualitativament adequada i suficient, que correspongui a les tradicions culturals de la població a què pertany el consumidor i que garanteixi una vida psíquica i física, individual i col·lectiva, lliure d'angoixes, satisfactòria i digna.

La seguretat alimentària implica:

• **A nivell econòmic i comercial:** Prioritzar la producció agrícola per a mercats domèstics i locals basats en explotacions camperoles i familiars diversificades i en sistemes de producció agroecològics. Assegurar els preus justos per als camperols protegint els mercats interiors de les importacions a baix preu i del dúmping. Accés a la terra, a l'aigua, als boscos i a la pesca i altres recursos productius a través d'una nova redistribució.

• **A nivell social:**

Reconeixement i promoció del paper de la dona en la producció alimentària i accés equitatiu i control dels recursos productius. Control de la comunitat sobre els recursos productius en oposició a les corporacions propietàries de terres, aigua i recursos energètics i altres.

• **A nivell polític:**

Necessitat de reformes agràries, de la lluita contra el OGM (Organismes Genèticament Modificats), per al lliure accés a les llavors, i de mantenir l'aigua en qualitat de bé públic que es reparteixi d'una forma sostenible. Protecció de les llavors base de l'alimentació i de la vida mateixa per al lliure intercanvi i ús de la pagesia. Inversió pública per fomentar l'activitat productiva de famílies i comunitats dirigides a augmentar el poder i el control local sobre la producció alimentària perquè estigui

enfocada prioritàriament als pobles i als mercats locals.

(Informe del Comitè de Seguretat Alimentària de la FAO 2003.03.12)

Les intervencions d'Intermón Oxfam s'han centrat en la regió somali d'Etiòpia. Durant els últims sis mesos, 100.000 persones han pogut pal·liar la crisi alimentària amb el recolzament als seus projectes agraris i garantint la supervivència del ramat. S'ha facilitat l'accés a l'aigua i al sanejament per tal d'evitar malalties. Després d'una llarga sequera han arribat les pluges durant l'octubre i el novembre, que en lloc de millorar la situació ha suposat un impediment per accedir a algunes de les zones, complicant encara més una situació de guerra latent com la que es produeix a Somàlia.

90.000 animals han estat vacunats i s'han format equips sanitaris. Oxfam està atenent 140.000 refugiats somalis que han creuat la frontera d'Etiòpia últimament. En total 13 membres de l'equip internacional d'Oxfam s'han traslladat a la regió i hi ha 100 cooperants locals.

L'escassetat de precipitacions i dels nivells d'aigua, les males collites i la manca de pastures, així com els preus dels aliments i la disminució de les remeses dels emigrants estan causant que milions de persones a l'Àfrica de l'Oest, principalment, de Mauritània, Níger, Burkina Faso, Mali i Txad estiguin en risc de patir una greu crisi alimentària. Quan la regió encara no s'ha recuperat de l'última crisi del 2010, que va afectar més de 10 milions de persones, l'ombra d'una altra greu emergència amenaça de nou aquesta zona d'Àfrica. La situació és extremadament preocupant per a milions de persones, el que fa necessari que es

prenguin amb immediatesa les mesures preventives necessàries.

Anitat Animata, una dona de la comunitat de Tuguri de Burkina Faso, ha recol·lectat cacauets de gra massa petit per a ser venuts. El seu marit ha hagut de desplaçar-se als grans pobles de la zona a la recerca de treball remunerat per poder sustentar la seva família. Com en la resta de països del Sahel, la collita de cereals ha donat escassos grans i de molta baixa qualitat.

Al Sudan amb el nostre programa “Llavors i Eines” distribuïm cereals i grans a les comunitats. A més, proporcionem eines i ensenyem tècniques per conrear. Fins ara, hem instal·lat 15 punts d'aigua a Warrap i n'hem rehabilitat altres 83. Amb ells moltes dones eviten caminar 10 quilòmetres diaris per recollir aigua.

Sensibilitzem en bones pràctiques d'higiene. Repartim kits compostos de mosquiteres, dues barres de sabó, una garrafa per recollir aigua i una galleda amb aixeta per administrar-la.

Solucionar aquestes situacions tan dramàtiques és a les nostres mans. El poder de l'opinió pública pot arribar a ser decisiu per tal que les coses canviïn a Àfrica i al món i nosaltres podem generar, malgrat la crisi, un tsunami que cap poder occidental pugui aturar i que obligui als governs i a les grans corporacions a posar-se decididament del costat dels perdedors habituals de la història. No s'ha de tornar a repetir una situació com la que s'està produint a la Banya d'Àfrica i a altres països del centre i de l'oest del continent.

El miedo

En las últimas semanas he ido a varias charlas de usuarios del 15-M. Ahí he podido observar varias generaciones no previstas -algunas con más de tres idiomas, licenciadas en ciencias duras o sociales, muy cualificadas, y con unos conocimientos sorprendentes y en red sobre la realidad- y que, fenómeno llamativo, hablan, en cuanto pueden, del miedo. Tienen miedo. Un miedo que viene de la observación de los cambios estructurales producidos. Brutales y que presagian una brutalidad extra a medio plazo.

...El miedo no sólo existe en las personas que están poniendo palabras al cambio estructural que nos cae. Existe también en las personas que lo están traduciendo en leyes. La clase gubernamental tiene miedo. Posiblemente, mucho más de lo que parece. Es un miedo perceptible: el grueso de las últimas fotografías en prensa de Rajoy y Mas son casi las mismas y en el mismo interior. Implican miedo al exterior. ¿De qué tienen miedo? En primera instancia, posiblemente, de su formación. Nuestros gobiernos -tenemos dos- carecen de la capacidad para analizar lo que está pasando. Un indicativo de que, tal vez, los autores materiales de lo que pasa no son los autores intelectuales de lo que pasa. Ese miedo y esa formación precaria se observan en las descripciones de la realidad que utilizan. Desde 2008 el Estado está recapitalizando la banca con dinero público, lo que obliga a cambiar la función del Estado. La recapitalización de Bankia, por ejemplo, obliga a disponer de cerca del 30% de la recaudación del IRPF. O de una cantidad superior a la recaudada por el impuesto de sociedades en 2010. Recapitalizar la banca es una opción política. No es la única posible. Es la más traumática y la única que implica

un cambio de época. Mas y Rajoy niegan el cambio de época. Mas aseguró, incluso, que la Generalitat no está conculcando ningún derecho. Omitiendo, por incapacidad formativa o de la otra, que el bienestar son derechos, no servicios. Es más, esos derechos son la forma de democracia en Europa. Cargarse el bienestar es cargarse la democracia. Es cargarse esa Constitución con la que nos han estado dando la brasa durante tres décadas. El 15-M ha iniciado las acciones para llevar a juicio a Rato. Es previsible que tras esta primera iniciativa que pretende realizar, según sus promotores, un Nuremberg financiero, vengan otras y más altas. Hacen bien en tener miedo.
Guillem Martínez, El País
30 de Maig de 2012

Els tuaregs d'Azawad, dividits

Els tuaregs del Moviment Nacional d'Alliberació d'Azawad (MNLA) s'han desdit de l'acord que fa una setmana havien pres de fusionar-se amb els islamistes del també moviment rebel tuareg Ansar Dine i crear amb aquesta unió un Consell Transitori de l'Estat Islàmic d'Azawad que conduís a la creació d'un país tuareg al nord de Mali. Segons la direcció política de l'MNLA, el motiu d'aquesta ruptura és la intransigència d'Ansar Dine a renunciar a l'aplicació de la xaria, la llei islàmica i la inconveniència que aquestes pretensions del grup islamista xoquin amb la identitat laica de l'MNLA. ...L'aïllament internacional, les amenaces de guerra de la Unió Africana i els països occidentals amb interessos a la regió, especialment França, que busquen el paraigua de les Nacions Unides per intervenir militarment en contra de la revolta; així com el mateix govern de Mali, que, malgrat la crisi profunda que viu, ha dit que no acceptaria

un nou estat al nord del país, ha fet que l'MNLA, molt ben relacionat amb les capitals europees, busqui desmarcar-se de la identitat islamista que encarna Ansar Dine, malgrat aquest grup havia acceptat amb els acords firmats no convertir la revolta tuareg en una guerra santa que no s'havia d'aturar a Mali, sinó que havia de continuar per tot l'Àfrica de l'oest, especialment a Nigèria.

Els riscos del desacord

Segons diversos observadors, aquesta renúncia de l'MNLA respon a les directrius dels dirigents de l'organització que viuen a l'exterior però no ha sigut ben rebuda pels que són a l'interior, de manera que el moviment es podria partir en qualsevol moment. En tot cas, si la unió dels dos principals moviments tuaregs feia molt més difícil negar-se a la voluntat tuareg de crear un estat propi, ja que donava un caràcter polític i no religiós a la revolta, aquesta separació ens posa davant les tesis bel·ligerants que defensen la comunitat internacional i la Unió Africana, segons les quals deixar que avanci i es consolidi un estat tuareg en les condicions actuals és donar ales a un nou Afganistan, una nova Somàlia, que posarien perill tot el continent i convertirien el nord de Mali i el possible nou estat en un santuari dels grups terroristes que proclament l'islamisme fonamentalista i la guerra santa. Així doncs, si el pacte entre tuaregs podia fer somiar en una negociació política de cara al futur d'un nou estat -a canvi que s'ocupessin de no donar poder als terroristes-, a poc a poc es va simplificant un escenari violent, amb l'amenaça d'una intervenció militar exterior, africana i internacional, i un poble que, malgrat la seva divisió externa, té prou elements radicals -i molt ben armats- per afrontar la guerra i convertir-la en un infern.

Bru Rovira, Ara.cat 02/06/2012

El Putin de sempre per una Rússia diferent

Marta Ter

Campanya Txetxènia, trenquem el silenci

Rússia continua sent, avui en dia, una gran potència: geogràficament és el país més extens del món, ocupa més de 17 milions de Km². És el segon exportador mundial de petroli i el primer productor i exportador de gas natural del món. A més a més, controla bona part de les xarxes d'oleoductes i gasoductes que connecten els jaciments russos, el mar Caspi i Àsia central amb Europa.

Té el 20% de les reserves mundials de carbó i és un dels principals productors d'urani, coure, zinc, alumini, or i diamants. Té la major extensió de boscos del món i disposa de les majors reserves d'aigua dolça del planeta.

En el terreny polític, Rússia té un gran pes en l'àmbit internacional. És membre permanent del Consell de Seguretat de l'ONU, i pertany al G -8, al G -20, i al grup BRIC.

En l'esfera econòmica, i després de patir una profunda crisi econòmica a la dècada dels 90, Rússia es va recuperar de forma espectacular durant els vuits primers anys de l'actual segle (coincidint amb els dos primers mandats de Vladímir Putin), amb un creixement mitjà superior al 6% anual. El 2007 tenia la tercera reserva de divises del món (només després de la Xina i el Japó), amb més de 600.000 milions de dòlars.

No obstant això, el 2008 va patir un fort revés en la seva economia. Després de la caiguda de les "torres bessones" de l'imperi financer als EUA, Lehman Brothers i Merrill Lynch, una greu crisi econòmica va afectar Rússia, deixant palès que l'economia depèn massa dels ingressos de les exportacions d'hidrocarburs, cosa que la fa molt vulnerable a l'oscil·lació dels preus en els mercats internacionals.

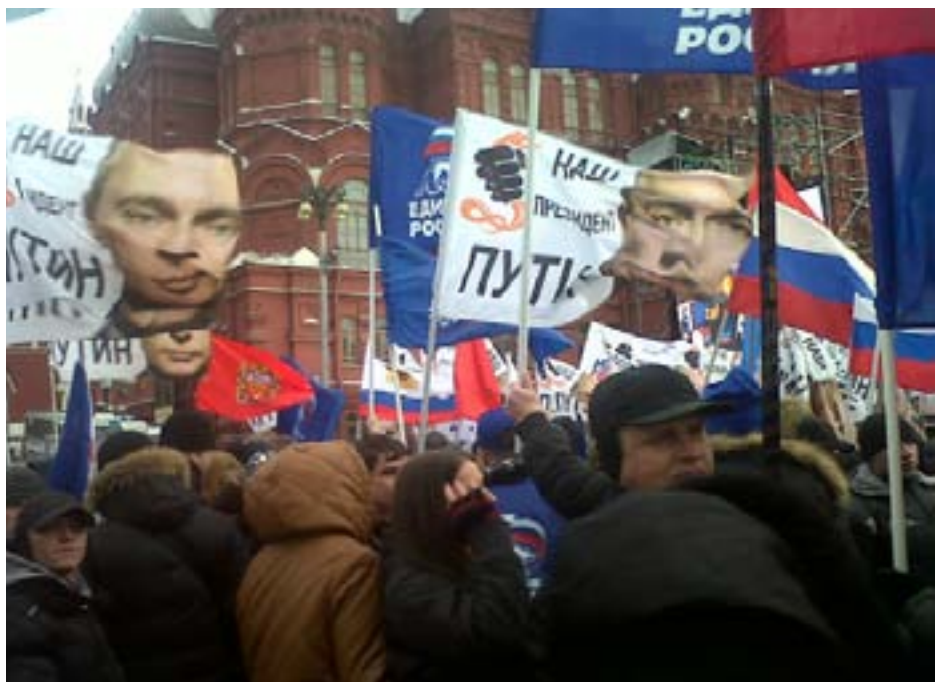
D'altra banda, l'enorme potencial que Rússia alberga es veu frenat per diversos problemes estructurals interns. Un dels més greus és la disminució progressiva de la seva població, deguda a una escassa natalitat (factor comú amb altres països desenvolupats) i una alta taxa de mortalitat (factor comú amb països subdesenvolupats). El 1992 tenia 148,5 milions d'habitants, actualment en té 142,5 milions i es preveu que el 2025, en tingui només 135 milions.

A més a més, els problemes socials desperten malestar entre la població (precarí estat de la seguretat social, desigualtat econòmica, corrupció rampant...). És en aquest context que s'han d'entendre les mobilitzacions ciutadanes dels últims mesos. Les protestes van començar després de celebrar-se els comicis legislatius el 4 de desembre de 2011, quan va guanyar el partit oficialista, Rússia Unida, enmig

de denúncies de frau massiu. Des d'aleshores, s'han produït a Moscou, Sant Petesburg i a les grans ciutats russes multitudinàries manifestacions, com no es veien des dels temps de la perestroika, reclamant unes eleccions netes i, en general, una depuració de la classe política.

Però aquesta oposició a la classe governant va rebre una forta batzegada el passat dia 4 de març, dia de les eleccions presidencials. Després d'haver-se fet il·lusions de canvi, van adonar-se que, aparentment, tot continuarà igual al seu país.

Aquell dia, la majoria d'opositors al règim van adonar-se que malgrat l'observació electoral duta a terme per la societat civil, va tornar a haver-hi frau massiu. Fins a 4000 irregularitats. I tot seguint l'esquema de sempre: mentre l'OSCE denunciava frau en ambdós comicis, Vladímir Putin rebia felicitacions dels líders europeus que, per descomptat, no li van exigir que rendís comptes de res.

“Facilitats a les manifestacions a favor de Putin”

Trajectòria política de Putin

Putin va saltar a l'arena política al 1999. Amb vista a les eleccions presidencials de principis del 2000 i en el seu moment de més baixa popularitat, eltsin va buscar el triomf d'un delfí que li garantis impunitat davant els casos de corrupció que l'esquitxaven a ell i la seva família. Va triar com a successor l'excap de l'FSB (antic KGB) un desconegut Vladímir Putin, que necessitava guanyar popularitat per afrontar amb èxit les eleccions.

Poc després de nomenar a Putin primer ministre, es van produir diversos atemptats en blocs d'apartaments a Rússia, en què van morir gairebé 400 persones. Els atemptats, segons alguns analistes, van ser obra dels serveis secrets russos, però el govern va atribuir-los ràpidament a la guerrilla txetxena, que sempre va negar-hi la seva implicació. Així, l'enemic intern va irrompre "miraculosament" en plena campanya electoral, va fer que la gent agafés pànic i la popularitat de Putin va augmentar com l'escuma després d'assegurar que perseguiria els terroristes i els liquidaria, fins i tot 'esclafant-los a les letrines'. La gent atemorida va secundar d'una manera indiscutible el nou dirigent que, amb un llenguatge contundent, prometia mà dura i engegava sense contemplacions la segona guerra de Txetxènia.

En aquell moment Putin semblava que era la solució de la complicada situació en que Rússia es trobava: prometia seguretat respecte dels terroristes i proposava estabilitat i ordre en un país empobrit després de la crisi econòmica del 1998, tip de la mala gestió i de l'alcoholisme de eltsin, i del repartiment de riquesa entre uns quants oligarques.

Aleshores Putin va començar a construir la coneguda "vertical de poder" centralitzant el sistema de presa de decisions, fent que els governadors de les regions de la Federació Russa fossin designats per ell en comptes de ser elegits per sufragi universal i marginant els partits de l'oposició al parlament. Retallava drets fonamentals de la ciutadania i aquesta ho contemplava impassible perquè, mentre això passava en

“Control a les manifestacions contra Putin”

Trencament del “consens Putin”

Però aquesta classe mitjana apolítica, després d'una dècada, ha trencat el pacte tàcit i ha sortit a les places per a manifestar-se contra Putin. Perquè ha vist que alguns oligarques eren empresonats o desterrats (Khodorkovski, Gusinski i Berezovski), però també que el seu lloc era ocupat per nous oligarques afins a Putin. I que l'etern enemic intern, Txetxènia, continua representant una amenaça real per a la seva seguretat i que, a més a més, l'elit que la governa s'embutxaca quantitats de diners dels contribuents.

Així, doncs, la indiscutible millora en benestar aconseguida per la bonança econòmica es veu entelada també per la corrupció, per un clima polític atrofiat, per la injustícia regnant i per la manca de respecte amb què és tractada la ciutadania. Dos fets han estat els catalitzadors del malestar latent en la societat: en primer lloc, l'acord fet públic el setembre de l'any passat entre Putin i Medvédev, que Putin tornaria a presentar-se com a president. I, en segon lloc, el frau massiu perpetrat a les eleccions de la Duma del desembre de l'any passat.

Putin no ha demostrat gens d'interès per a dialogar amb cap representant dels qui es manifestaven, ni s'hi ha referit respectuosament en les seves

declaracions. O bé els ha menysprejats, qualificant-los d' "urbanites avorrits" o bé els ha considerats la cinquena columna d'occident, que ordeix estranyes maniobres per tal que Rússia no ocupi el lloc que es mereix al món.

Però en paral·lel, Medvédev presentava al Parlament 4 lleis que actualment es troben en tràmit i que revisen i corregeixen algunes de les principals esmenes restrictives que van ser aprovades durant l'última dècada: simplificació dels procediments de registre de partits polítics, tornada a les eleccions per als governadors i reducció dels tràmits per competir a les eleccions.

Per tant, tot i que aparentment tot segueixi igual que abans de les eleccions, en realitat Rússia ha canviat. Putin s'enfrontarà a un mandat en què no li serà senzill satisfer i controlar una part de la societat que ha après a sortir al carrer per mostrar el seu descontentament. La classe mitjana urbana ha entrat en l'esfera política i sembla que condicionarà, poc o molt, les decisions que es prenguin des del Kremlin.

Saps realment on posen els teus diners les entitats financeres?

Socis del Projecte Fiare i membres del grup promotor de Fiare a Sabadell

Amb la crisi sistemàtica actual, i malgrat els pocs anys de la seva implantació aquí, l'interès i confiança en la banca ètica està creixent cada dia. Moltes persones estan participant-hi per poder defugir de les pràctiques especulatives, de l'ús pervers del diner i de la manca d'escrúpols de la banca convencional. Davant de la situació de desconfiança i de la crisi financera actual, sense cap regulació per les transaccions financeres i els grans capitals, ens podem preguntar, per tant, si fem treballar els nostres diners en consonància amb els nostres valors.

A la vida quotidiana ens agrada ser el més coherents possibles amb el que considerem socialment millor. Les nostres decisions d'estalvi i d'inversió també ens poden ajudar a conciliar els nostres objectius econòmics amb els nostres valors ètics, socials i mediambientals.

Tot i les dificultats per poder donar un servei tant extens com el de les entitats financeres clàssiques, la banca ètica se supera any rere any en capital social, persones i entitats associades, en capital d'estalvi i en crèdits. Està arribant a més sectors, cobrint més necessitats i donant més servei a l'economia social i solidària.

A la banca ètica es fan compatibles els beneficis econòmics amb els beneficis socials, treballen d'acord amb principis ètics, recolzen empreses i projectes socials, mediambientals i culturals, tant del Nord com del Sud, i incorpora l'ètica a les decisions diàries d'estalvi i d'inversió. En definitiva, ofereix una mirada diferent de les finances.

A la banca ètica tots els seus productes financers es regeixen per principis ètics, d'impacte social positiu, oferint préstecs a projectes socials, a iniciatives d'autoocupació i ecològiques o a persones sense accés a la banca convencional. La banca ètica defensa el dret universal al crèdit.

Una persona o organització sensibilitzada pels temes socials i/o ambientals pot fer treballar els seus diners de manera que serveixin per unes activitats que estan d'acord amb els seus valors. No calen grans quantitats de diners. Sumant petites quantitats construïm grans projectes que tindran efectes transformadors.

D'entitats que treballen amb aquests objectius n'hi ha diverses. Les més importants són:

- **FETS** (Finançament Ètic i Solidari) neix l'estiu de 1999. Agrupa més de 50 entitats catalanes del tercer sector i de l'economia social i solidària; i, a les persones que tenen interès en promoure els principis de la banca ètica a Catalunya.

- **Coop57** és una entitat nascuda quan un col·lectiu de treballadors acomiadats decideix posar una gran part de la seva indemnització al servei de la creació de cooperatives. Els seus recursos es destinen a préstecs per a projectes d'economia social que promoguin l'ocupació, el cooperativisme, l'associacionisme i la

els recursos propis de Coop57 provenen d'aportacions de les entitats associades, i de les contribucions personals dels socis i sòcies.

- En tercer lloc tenim **Oikocrèdit**. Es tracta d'una cooperativa mundial que finança projectes a les zones més pobres del món. Otorga préstecs a projectes productius que donin feina i ingressos a les persones més desfavorides, que fomentin la promoció de la dona i garanteixin el respecte pel medi ambient.

- Triodos Bank** és d'origen holandès. L'any 2004 s'implanta a Espanya com a primera entitat de banca ètica. Centra les seves inversions en tres àmbits: el cultural (mediambiental o ecològic), social i el de cooperació pel desenvolupament.

- FIDEM**, Fundació Internacional de la Dona Emprenedora és una entitat sense ànim de lucre formada per dones empresàries de diferents àmbits que, coneixedores de les dificultats que avui en dia troben les dones emprenedores per compaginar família i empresa, volen aconseguir

recolzament i finançament per a poder ser competitives en un mercat cada vegada més difícil. FIDEM treballa per ajudar en els seus projectes d'empresa a totes aquelles dones que, malgrat la seva iniciativa i esforç, es troben limitades a l'hora de dur a terme els seus objectius.

- **CASX** Cooperativa d'Autofinançament Social en Xarxa, sorgida en el marc de la Comissió d'Economia de l'acampada del 15-M vol ser una cooperativa de serveis financers sense interessos i autogestionada.

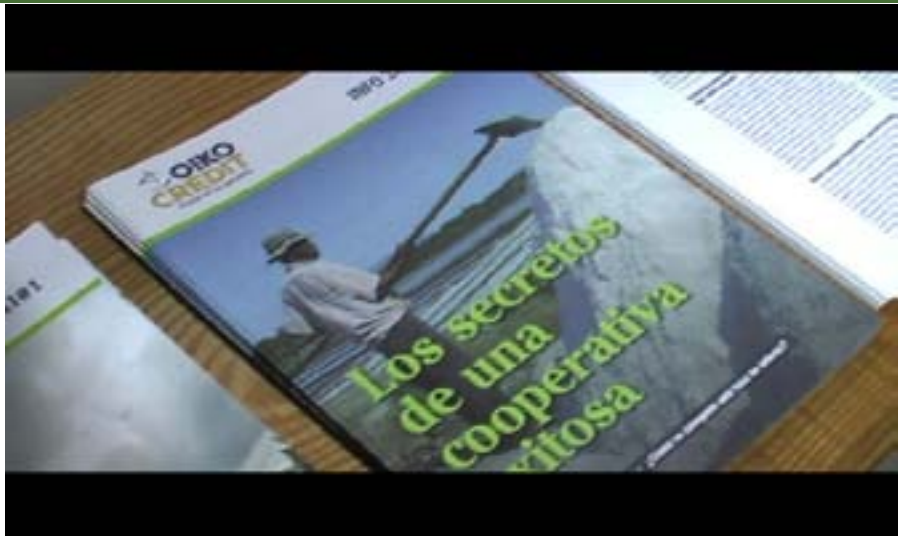
- I finalment, tenim el projecte **Fiare**, que neix l'any 2001 de la proposta de diverses entitats del País Basc, amb la voluntat de crear un banc que financés els projectes de les organitzacions socials del tercer sector i de la cooperació internacional. Inicialment es constitueix com a fundació i cerca un soci europeu, la Banca Popolare ètica italiana, que des del 1999 actua com a banca ètica amb més de 29 mil socis i 12 oficines distribuïdes arreu d'Itàlia. Es fonamenta sobre quatre pilars:

a) **Compromís envers la transformació social.** Té com a objectiu preferent la defensa dels col·lectius en risc d'exclusió social, la cooperació internacional, la millora de la qualitat de vida i la salut i la sostenibilitat mediambiental.

b) **Es una institució en mans de la ciutadania.** La propietat del banc està en mans d'entitats socials i de totes aquelles persones que a títol individual volen fer-se socis perquè comparteixen les finalitats de Fiare.

c) **Treball en xarxa.** Neix des de i pel tercer sector. És l'eina financera que recolza els moviments socials en la seva tasca de transformació social.

d) **Sense ànim de lucre.** Fiare vol canviar la realitat des de dins del mercat. S'obliga a seguir les normes i les lleis financeres amb l'objectiu d'aconseguir el màxim impacte social sobre la base de la màxima austeritat de mitjans. La sostenibilitat és un mitjà, no un fi en si mateix. Si hi ha superàvit es reinverteix o es destina a iniciatives socials.

Per tant Fiare es desenvolupa a partir de la implicació i de la participació de les persones, i de les entitats sòcies que tenen veu i vot en les decisions. Segueix criteris ètics per seleccionar les inversions que finança, mitjançant un comitè ètic que vetlla pel seu compliment, es dota d'un funcionament democràtic i d'un sistema de control.

És una entitat que es compromet a la transparència en la seva activitat financera i informa de totes les operacions. Fa d'intermediària entre persones responsables i projectes d'alt valor social i assumeix el problema d'accés al crèdit dels col·lectius i persones excloses del sistema financer convencional. Treballa en xarxa amb els moviments socials i cooperatius i, per assolir aquest objectiu, compta amb la col·laboració dels grups promotors territorials que van fent xarxa per difondre entre la ciutadania l'activitat de Fiare i els principis de la banca ètica.

Si confiem els diners a les entitats financeres ètiques, contribuïm a que un altre món sigui possible. Ajudem a crear un futur més digne per a nosaltres mateixos/es i per als altres. Si utilitzem els diners de manera responsable, no tan sols obtindrem un rendiment econòmic, sinó que també ajudarem a generar un rendiment social. Si tots els ciutadans i ciutadanes prenem aquesta actitud, podem influir en els tipus d'activitat que es recolzen, i, per tant, d'alguna manera, influïrem en el tipus de so-

A Sabadell, arreu de Catalunya (Manresa, S.Cugat, Lleida...) i de l'Estat s'han format grups promotors de Fiare Banca Ètica que són punts de referència i d'informació que apropen Fiare als ciutadans i ciutadanes que vulguin amb els seus diners donar suport a projectes socials i de transformació.

Fets: www.fets.org

Coop57: www.coop57.coop

Oikocredit: www.pangea.org/oiko-credit

Triodos Bank: www.triodos.es

Projecte Fiare: www.projectefiare.cat

FIDEM: Microcreditos@fidem.info

CASX: www.casx.cat

Per a més informació del Grup promotor de Fiare Banca Ètica a Sabadell us podeu adreçar a:

Lliga Dels Drets Del Pobles

C/ Sant Isidre, 140 (Ca l'Estruch)
93 723 71 02

O bé

Fiaresabadell@gmail.com

La primavera àrab, un any després

Entrevista a Valentina Saini
per Josep Ramon Giménez

Col·laboradora habitual del Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs. Ha treballat com a tècnica en l'àrea del Mediterrani de l'Institut Europeu de la Mediterrània i actualment prepara la tesi doctoral per a comunicació i periodisme a la UAB, centrada en grups i partits polítics islamistes.

La Valentina és italiana i estudiava àrab com a assignatura optativa a la Facultat de Traducció i Intèrprets, quan van ocórrer els atemptats de l'11 de Setembre. Encuriosida per com tractava la premsa el món àrab - sobretot pels reportatges punyents de l'Oriana Fallaci - va voler esbrinar si aquesta cultura era tant dolenta com la presentaven els mitjans de comunicació. La didàctica de la seva professora sobre la societat àrab i la seva pròpia inquietud van fer que acabés enamorada del món àrab.

Tot comença de cop a Tunísia?

No, a Tunísia van començar les manifestacions, però no pas el caldo de cultiu de les revolucions del que es coneix com la Primavera Àrab. Durant molts anys, moltes persones de diverses corrents polítiques ja intentaven canviar les coses pagant preus altíssims. Per exemple, l'any 2005 ja van haver diverses manifestacions a Egipte quan va néixer el moviment social Kifaya (Basta ya) contra la corrupció del govern de Mubarak que es quedava tots els diners, contra la falta de democràcia i de llibertats. Per això que tot el que va explotar després amb les manifestacions i revolucions a Tunísia, a la plaça Tahir i a altres llocs es venia coent des de feia temps. Hi ha llibres i anàlisis que parlen de com s'havia anat preparant aquesta ràbia dels ciutadans contra uns governs que, no només no els representaven, sinó que abusaven d'ells des de tots els punts de vista. A Tunísia les manifestacions que van acabar amb el règim de Ben Alí van ser un incentiu perquè altres arrisquessin i es fessin al carrer per demanar també les dimissions de Mubarak. Després va venir la revolució contra Gadafi...

Quan s'estén la revolució a altres Estats -Egipte, Líbia, Síria, Bahrein- és per diversos motius en cada un d'ells?

Sí, però hi ha punts en comú. Al cap i a la fi es tracta de règims totalitaris i, per tant, amb falta de llibertats, corrupció, dèficits en la distribució de la riquesa,... Cal recordar que Egipte ha estat els darrers 30 anys el segon receptor d'ajuda d'Estats

Units després d'Israel. Com pot ser que després de 30 anys d'ajuda el 40% dels egipcis visqui amb menys de 2 dòlars al dia? Una altra cosa en comú és la forta presència de corrents islamistes. Sincerament, crec que, quant al per què de la Primavera Àrab, tenen més punts en comú que diferències. Ara bé, com seguiran i com es consolidaran, això ja és farina d'un altre paner.

A Occident li ha convingut mimar alguns règims dictatorials, com Aràbia Saudita, perquè tenien a ratlla els islamistes hostils, sense preocupar-se dels drets humans. En canvi, ara s'aixeca en contra dels tirans. Què ha canviat?

Crec que no tenia elecció. Europa s'ha gastat, les darreres dècades, molts diners en la promoció de la democràcia als països del Nord d'Àfrica, d'Orient Mitjà... Ara, doncs, no podia defensar els tirans, quan bona part de la població s'aixecava en contra d'ells. I menys encara Estats Units. Però sí han trigat massa, Europa i Washington, i quan s'han manifestat a favor de la democràcia ha estat perquè no podien tancar els ulls. Per això no han tingut credibilitat. Ara, en els programes polítics de la majoria dels partits que s'han presentat a les eleccions parlamentàries egípcies hi ha un corrent clar anti-america, per diverses raons, com ara la guerra d'Iraq, i de retret, no pas d'antieuropeisme, a la Unió Europea.

A Síria sí han estat més contundents.

Perquè El Assad no és tant bon amic d'Estats Units i de la UE com ho eren Ben Alí o Mubarak. Síria estava a la llista dels Estats canalles. El règim de El Assad té un entramat complex pel que fa a les relacions diplomàtiques i internacionals. És una de les dictadures més opaques i fortes de les que coneixem i no s'escapa informació fiable... Però fixa't que El Assad, per molt que Síria ha estat a la llista dels Estats canalles i de la propaganda antiimperialista i antisionista, no ha tocat mai Israel. Israel ha bombardejat una instal·lació nuclear Síria i El Assad no n'ha dit res de res.

Podrien estar les agències de seguretat, com ara la CIA, darrera d'aquesta desestabilització?

Tot podria ser, no? Caldria veure el balanç entre pèrdues i beneficis. L'equilibri d'abans els anava bé als líders internacionals. Egipte venia el gas a Israel més barat que el que pagaven els propis egipcis, era el garant d'unes negociacions per a la pau entre Palestina i Israel, que no anaven en lloc, Síria no movia un dit, Rússia té a Síria una base militar i ningú no diu res... És a dir, jo crec que abans hi havia un equilibri molt còmode per a tothom. Ara doncs, ells sabran si hi són les agències pel mig o no, jo no ho sé, com no sé el rumb que prendrà tot això,

Tanmateix, tu has escrit en un article del centre JM Delàs que aquesta guerra li va molt bé a la indústria armamentística nord-americana i occidental en general per sanejar les economies.

Clar, totes les guerres. La de Líbia els ha anat d'allò més bé. El que ha passat és que Europa ha recuperat una mica el seu rol a l'OTAN, perquè les accions a Líbia l'ha empès més Sarkozy i, a més, hi han col·locat a Líbia uns governants que no poden fàcilment desfer-se del lligam que ha suposat l'ajuda per alliberar-se. I no ho faran. Estaran molt agraïts. És el país més ric en petroli del Nord d'Àfrica. Ara bé, Síria té una ubicació estratègica fonamental, però no crec que hi hagi atacs de l'OTAN. Síria no es Líbia. Això jo també ho he escrit i ho han escrit d'altres, tot dient que estan en contra d'una intervenció a Síria.

O potser no intervenen perquè països, com ara Síria, són escenaris d'una versió actualitzada de l'antiga "guerra freda" entre les potències?

Sí, estic d'acord que és un clàssic escenari d'actualització de la guerra freda. I més, el cost polític i econòmic que tindria una intervenció directa, després de com ha anat de malament a Iraq i Afganistan. Bé, jo al començament pensava que hi intervindrien, perquè desconfio molt del sentit comú d'aquests dirigents, però la veritat és que han hagut de valorar el cost immens d'una intervenció que trigaria anys i anys. I ja hem vist a Iraq i Afganistan que les ocupacions no funcionen.

A un any vista de la primavera àrab encara es parla de dues civilitzacions enfrontades. Tenim esperances de que això canviï en el futur?

Hi ha un problema d'anys i anys de malentesos i de resposta a accions de tall imperialista i colonialista. El pensament islamista va néixer a Egipte, quan aquest país estava lluitant contra el protectorat britànic. Allò era la *salafiya*, origen de la paraula salafisme, un corrent que deia que la nació islàmica havia caigut a mans dels occidentals

Valentina Saini al Fòrum Altàir en el cicle sobre "Vells i nous conflictes del segle XXI"

per ser menys avançada i que la falta de progrés era conseqüència de que la nació islàmica s'havia allunyat de l'ensenyament de l'islam. Per això ells demanaven un gir a aquell ordre social, cultural, polític que en una època va determinar l'èxit de la nació islàmica per avançar i progressar i alliberar-se del colonialisme. L'islamisme neix, doncs, com a resposta a una invasió colonial, com a enfrontament cultural i identitari. I a Occident apareixen actituds de manca de respecte, que consideren els musulmans una colla d'endarrerits. No sé si va ser un ministre de l'Interior francès que quan El Assad va bombardejar Homs dies i dies va dir que hi havia civilitzacions, com ara la nostra, que són bones i altres que legitimen la massacre dels seus propis pobles. Això és una barbaritat dir-ho en el 2012, després de tot el que hem viscut.

La pobresa i la ignorància alimenten els fanatismes islamistes?

Sí, pot anar per aquí l'explicació. Puc parlar més del que he vist a Egipte. Comparem els salafistes i els germans musulmans, molt importants també a altres nacions com a moviment islamista. Què passa? Que la fraternitat ha estat

molt malament tolerada pel règim, perquè feia oposició, i els salafistes han estat més aviat tolerats perquè, d'una banda radicalitzaven el poble dirigint les culpes contra Occident, sense parar atenció en les corrupteles del règim i, de l'altra, de cara a fora, el govern demostrava a Occident que controlava el radicalisme islamista i el terrorisme. Aquest salafisme és el que actua més a les mesquites dels suburbis més degradats i amb fons saudites. Una associació salafista que treballi al barri d'Imbaba, un dels més pobres de El Caire, no ensenyarà la gent a llegir i escriure, els ensenyarà l'Alcorà, els donarà diners i menjar, però no els ensenyaran a obrir la ment, entre altres raons perquè ells mateixos tenen uns nivells d'educació baixíssims. En canvi els líders dels germans musulmans són gent amb estudis universitaris, pertanyen a la classe mitja-alta, i tenen un discurs i una pràctica política molt diferent. Cal distingir entre uns islamistes i altres.

És difícil plantejar-se a aquests països el laïcisme, combinar una Constitució democràtica amb la Sharia?

En el món àrab, sovint, quan es parla de laïcisme s'interpreta com a antiislamisme. Ells diuen, "nosaltres

per què hem de ser laics? Vosaltres ho sou, però si nosaltres no volem, no tenim per què ser-ho". I ells, a la seva història, han tingut societats islàmiques on s'han permès minories religioses. Jo crec que si la gent vol laïcisme, lluitarà pel laïcisme. Però ells, ara, demanen democràcia i igualtat social, no laïcisme. El que preocupa als coptes, per exemple, és que els seus drets no siguin trepitjats pel fet de ser coptes. I tenen tota la raó. Però diguem que també les relacions internacionals i les interculturals a través de la gent normal millorarien si ens treiem el parell d'ulleres amb què els mirem. L'una és la del laïcisme, com si aquest fos la porta de tot el progrés i tot l'avenç. I ara faig un parèntesi, a Itàlia som laics? El nostre govern és laic? Acceptariem que un musulmà fos president de la República? No, de cap manera. I la segona ullera és la d'analitzar aquestes societats com a incapacitades pel progrés, per l'obertura mental i per la igualtat entre els sexes. Jo crec que hem de deixar ja de basar les nostres relacions en uns estereotips que són només nostres. Aquest és el problema. I així està ben clar que estem condemnats al fracàs. Quant a la Constitució i la Sharia... Com que la Sharia no és un codi legal escrit, doncs depèn de qui la interpreta el grau d'obertura política i social serà més gran o més petita. Un exemple ens el dona el gran mufti d'Al Azhar, a El Caire, la institució sunnita més important del món, que constantment refuta les *fatwes* del salafistes. I la Constitució, si la població egípcia escull els qui l'han de fer, i la fan segons els principis islàmics, hem d'acceptar el que decideixin democràticament. Probablement apareixeran aspectes que als occidentals no els agradarà gens respecte a la dona, els homosexuals... però jo, més que otorgar-li a la Sharia ho faria al nivell de progrés de la seva pròpia situació. Jo crec que hem de deixar de jutjar ara això, perquè no anem enlloc. I nosaltres necessitem dialogar amb el món àrab, sobretot Europa, pel Mediterrani, on coincideixen unes potencialitats enormes i seguim sense entendre'ns per conceptes estereotipats a totes dues riberes.

Enmig d'aquestes revolucions hi ha dos països de la zona, amb interessos enfrontats: Iran i Israel

Mira, al començament de les revoltes Iran felicitava els pobles tunisià i egipci, perquè les interpretava com la seva revolució islàmica. Després, quan va veure com evolucionava tot plegat, va deixar de mostrar-se'n partidari, perquè no fos que els mateixos iranians es contagiessin de l'esperit d'aquestes revolucions. Aleshores, Iran, degut al seu projecte hegemònic, se li busquen les pessigolles en la qüestió nuclear. I Israel utilitza el missatge d'Ahmadineyad de que hauria de ser esborrada del mapa per seguir mantenint el seu poder a la regió, tot al·ludint a la seguretat nacional. I pot influir el paper d'Egipte, que intentarà ser motor del panarabisme. I Egipte amb Iran no s'agraden molt. Abans s'alinearà amb Aràbia Saudita, que també té delictes la cosa. Això doncs, afavorirà la política d'Estats Units, i Israel no perdrà ni poder ni hegemonia.

Creus que Occident té por de que aquests radicalismes islàmics arribin al poder als països àrabs?

La por segueix passant pel desconeixement. A Occident es pot dir, "què n'estavem de bé abans!" Però qui pagava el preu no era Barack Obama, era l'egipci normal i corrent. Ara, el primer que cal fer és respectar els resultats d'unes eleccions lliures i democràtiques. I després preguntar-se per què han guanyat els radicals, quan també hi havia partits socialistes, liberals i de tot tipus. I distingir entre uns islamistes i altres, conèixer el seu programa polític, què volen fer... Potser parlaran de religió, de comportaments, elaboraran unes lleis que també deixaran descontents altres egipcis. Tot i això, no es pot pensar que dels germans sorgeixin uns extremistes. Els extremistes estan arruïnant la seva imatge al mateix parlament. Aposto el que sigui que els salafistes no guanyaran les properes eleccions.

De fet la societat musulmana és força complexa pel que fa a sectes religioses: sunnites, xiïtes, wahabistes,... i entre ells es barallen fins i tot a mort

Sí, tot i que a llocs com a Iraq, on hem assistit a enfrontaments interns entre sunnites i xiïtes, això ha succeït després de l'ocupació, perquè abans no era així, podríem dir que gràcies a Saddam Hussein. Però el cert és que vivien sunnites i xiïtes barrejats i no hi havia cap problema. Però l'ocupació és innegable que ha fet el seu joc brut i que penso que també els conflictes entre ells han estat esperonats des de fora.

Et refereixes a Aràbia Saudita, un diable adormit, que protegeix Estats Units, perquè li interessa geoestratègicament?

Sí, d'Aràbia no se'n parla, com tampoc de Qatar, bé, allà està Al-Jazira i Al-Jazira no diu res de Qatar, poc se'n parla de Bahrein. És a dir, els mitjans de comunicació parlen poc del golf. Les bèsties dolentes sempre són les mateixes. Els que són darrera, com que són amics, no en parlem. Però Aràbia Saudita té delictes del gran, és força pervers el que estan fent i, si segueixen així, serà molt contraproduent el que aconseguiran.

I la dona?

En aquesta línia ho deia. Si Aràbia segueix així, la primera víctima serà la dona.

Costa Rica, una nació sense exèrcit Un exemple amb problemes i reptes creixents.

Rafael Grasa
president de l'ICIP (Institut Català Internacional per la Pau)

Des de 1948, Costa Rica és un país sense exèrcit permanent, conferint algunes de les seves funcions a forces de policia civil. La decisió la prengué el president José Figueres Ferrer, d'origen català, secundat per la Junta de Govern que, després de guanyar una guerra civil, decretà l'abolició en una emotiva cerimònia celebrada al quarter Bellavista, des d'aleshores Museu Nacional. Aquesta decisió quedà simbolitzada amb un cop de maça del president, que enderrocà algunes pedres d'un dels torreons. Des d'aleshores cada primer de desembre es recorda aquest fet.

Uns mesos després amb un intent de cop d'estat pel mig, la constitució de 1949 recollí aquest fet a l'article 12: **“se proscribe el ejército como institución permanente. Para la vigilancia y conservación del orden público, el Estado contará con las fuerzas de policía necesarias. Sólo por convenio internacional o para la defensa nacional podrán organizarse fuerzas militares, las cuáles, lo mismo que las de policía, estarán siempre sujetas al Poder Civil, y no podrán deliberar ni hacer manifestaciones o declaraciones, en forma individual o colectiva”**

Més endavant, el 1986, el president Oscar Arias, amb un decret signat juntament amb altres ministres del seu govern (La Gaceta, nº 244, 24 de Desembre de 1986, pàg. 9) declarà l'1 de desembre com a “Dia de l'Abolició de l'Exèrcit”. En línies generals, Costa Rica s'ha mantingut al marge de les lluites en la regió, ha mostrat una notòria estabilitat política i uns indicadors de benestar (per exemple, en índex de desenvolupament humà) molt superiors als altres països centreamericans i dels més avançats de l'Amèrica Llatina, tot i el deteriorament social significatiu de les dues darreres dècades. Dos fets addicionals incidiren també en la configuració de Costa Rica com a nació exemplar: el seu paper com a líder en la promoció dels drets humans, en particular de la Convenció Americana de Drets Humans signada a San José l'any

1969; i la declaració de Costa Rica, en plena crisi de violència a la regió, com a país en situació de neutralitat desarmada permanent (17 de novembre de 1983). A més, Costa Rica fou el primer país del món que reconegué i acceptà el dret humà a la pau, que una campanya impulsada des de fa anys per fer que Nacions Unides l'adopti en un futur formalment com a tal.

El resultat, com sovint s'ha remarcat, és que Costa Rica ha esdevingut un país de referència, un exemple al món per la promoció de la pau i el desarmament, per l'alliberament de recursos pressupostaris destinats a la defensa per a polítiques socials. El decret abans esmentat, de 1986, ho deia de forma directa, tot destacant **“el caracter civilista de su pueblo y sus gobiernos, lo cual ha instaurado una conciencia de paz y la ausencia de una cultura castrense”**. Un exemple, a més, que molt sovint citen els moviments socials i el grups en favor de la noviolència i l'antimilitarisme.

Tanmateix, les coses s'han compliat els darrers anys, per un doble motiu. D'una banda, per un cert desgast de l'exemplaritat per decisions nacionals, i per l'altra, per l'evolució de la noció de seguretat en la postguerra freda. Resultat d'això són els dubtes sobre una possible tendència al militarisme, sense exèrcit permanent, que han generat diverses actuacions de protesta, algunes de legals (com ara els recursos davant la Cort Suprema de Justícia) i d'altres articulades entorn de la campanya ciutadana **“Costa Rica sin militares”** (<http://nomilitaresencostarica.blogspot.com.es>) Vegem les raons d'ambdues actuacions.

Cal parlar, en primer lloc, dels problemes i les contradiccions, legals i operatives, que ha generat al llarg del temps el desenvolupament pràctic dels diversos cossos de policia civil. Problemes de desordre estructural, duplicació, descoordinació i, en algun cas, d'una evolució preocupant dels diversos cossos existents. N'hi haurà prou en dir que a hores d'ara existeixen

cossos policials centralitzats (Guardia Civil, Dirección de Inteligencia y Seguridad Nacional), semicentralitzats (Organismo de Investigación Judicial) i descentralitzats (Guardia de Asistencia Rural). Especialment preocupant és l'evolució d'alguns d'aquests cossos. És ben conegut que, durant força anys, membres dels cossos de policia es formaren a l'Escola de les Amèriques (des de mitjans dels anys 80, anomenada Institut de Cooperació per a la Seguretat Hemisfèrica). El president Arias prometé acabar amb aquesta pràctica l'any 2007, després d'una entrevista amb el capellà Roy Bourgeois, creador de l'Observatori per a l'Escola de les Amèriques, però la protesta de l'ambaixada nord-americana obligà a una solució de compromís, una mena de "silenci positiu", que ha permès continuar enviant personal a formar-se a mans de militars dels Estats Units, fins i tot durant l'inici del mandat de la presidenta Laura Chinchilla. D'altra banda, un jurista Luis Roberto Zamora Bolaños, presentà dues denúncies davant la Cambra Constitucional de la Cort Suprema de Justícia contra decisions governamentals

que, al seu parer, atemptaven contra el caràcter neutral i a favor de la pau de Costa Rica. La primera denúncia, contra el suport del govern de Costa Rica a la invasió nord-americana de l'Iraq, l'any 2003. La cort anul·là el suport, en violar la neutralitat i anar en contra del valor fonamental de la pau que forma part de la identitat nacional de Costa Rica. La segona denúncia, l'any 2008, es dirigí contra un decret del president Arias que autoritzava l'extracció de tori i urani, el desenvolupament de combustible nuclear i la construcció de reactors nuclears per a qualsevol propòsit. També en aquest cas, la Cort Suprema anul·là la decisió del govern, en concret el decret, tot dient que existia un dret a la pau que imposa obligacions positives i negatives a l'estat i que es violava en autoritzar activitats potencialment relacionades amb activitats vinculades amb la guerra.

En segon lloc, durant la darrera dècada han aparegut temes vinculats amb la pèrdua del control dels mitjans massius de violència per part de l'Estat, fruit del paper creixent d'actors privats de seguretat, en particular el narcotràfic. En aquest sentit, activistes i intel·lectuals com l'esmentat jurista Zamora Bolaños han denunciat que en el cas de Costa Rica l'amenaça, real, del narcotràfic ha servit de pretext per "securititzar" i militaritzar el país.

Concretament, hom ha denunciat almenys dues coses. Primer, que s'ha autoritzat l'entrada de personal militar nord-americà (soldats i vaixells) més enllà del previst en l'acord per a permetre patrulles marítimes conjuntes. Vaixells que en alguns casos podien dur armament de guerra significatiu (helicòpters Sikorsky Blackhawk, avions Harrier II o, eventualment bombes de fragmentació). Segon, que part de les forces policials de Costa Rica, amb la justificació de la lluita contra el terrorisme i la presència de membres dels càrtels mexicans, experimenten un procés de militarització, mitjançant la seva preparació i noves armes.

El resultat ha estat la campanya, ja esmentada "Costa Rica sin militares" que té com a lema **Per una Costa Rica sense exèrcits de cap país i sense forces militars disfressades de policia.**

Tot plegat ens mostra la dificultat que tots els governs de la regió afronten amb les noves amenaces de seguretat, en particular per la connexió entre inseguretat ciutadana (assassinats per arma de foc) i corrupció, i la penetració de l'estat i de la societat per part del narcotràfic. Reptes i problemes que han afectat de ple Costa Rica i que estan generant fortes controvèrsies. Convé no oblidar, però, que això no erosiona l'exemplaritat de la renúncia del 1948 a l'exèrcit, sinó que ajuda a posar-la en valor i, sobretot, a evitar que en un món amb una despesa militar descontrolada se soscavi un model que cal imitar. Un model que, recordem, parteix d'una declaració cabdal, tot i que presenti alguns problemes: la prohibició de l'exèrcit com a institució permanent.

Vegis al respecte la [Declaració de Barcelona sobre el dret humà a la Pau](#).
Rgrasa.icip@gencat.cat

Cinema i drets a la llibertat sexual

Muriel Giménez

El passat 3 de març, Daniel Zamudio, xilè de 24 anys, va ser assassinat per quatre neonazis d'una pallissa. El seu cas va donar la volta al món, per la crueltat de la seva mort, i per ser una (altra) víctima de la intolerància vers la “diferència” sexual que es viu pràcticament a la majoria de països del món.

El cas de Zamudio, no és, ni molt menys, un cas aïllat, si tenim en compte els milions d'actes violents contra els drets sexuals que tenen lloc diàriament. Precisament, pocs dies més tard, la comunitat gay de Rússia es va mobilitzar davant una polèmica proposta de llei a Sant Petersburg en què, a part d'equiparar la pedofília a l'homosexualitat, volia multar la seva visibilitat per considerar-la “propaganda”. A més, des del 2010 són públiques les violacions de lesbianes a Sud-Àfrica per ser “guarides de la seva malaltia”, així com les propostes de lleis “antihomosexuals” i les penes de presó incloses a Uganda, on fa dos anys van matar a l'activista LGTB David Kato.

De la burla homosexual a l'activisme.

El cruent final de Zamudio i Kato va ser també el d'en Brandon Teena, el tristament famós transsexual masculí nord-americà, torturat, violat i assassinat al 1993. La seva història, que va commocionar l'opinió pública de l'època, va ser retratada a *Boys Don't Cry* (Kimberly Pierce, 1999), un cru i gens artificiosament acostament a la vida d'aquesta noia (interpretada per una excel·lent Hillary Swank) que se sentia noi i va viure com a tal, tot amagant la seva fisiologia femenina per sobreviure a un món hostil a la diferència. Finalment, va ser víctima d'una discriminació a tres bandes: com a dona, com a transsexual i com a lesbiana.

Gràcies a aquest cinema “activista”, l'homosexualitat de cel·luloide va superar la censura més puritana i va deixar de viure relegada a ser l'element còmic de la narració, objecte de burla i caldo de tòpics (drag queen, transvestits i/o efeminat simpàtic, etc.) O no estava plantejat així el delirant final de *Con faldas y a lo loco* (Billy Wilder, 1959) quan Jack Lemmon, disfressat de dona, unia el seu destí al d'un multimilionari de bon cor, que li diu “ningú és perfecte” quan l'altre confessa que en realitat és un home?

Pel·lícules més propers com *In&out* (Frank Oz, 1997), *Salir del armario* (Francis Veber, 2001), *Chicken Tikka Masala* (Harmage Singh Kalirai, 2005) o *A mi madre le gustan las mujeres* (Daniela Fejerman i Inés Paris, 2002) també beuen en part d'aquesta tradició còmica sobre l'homosexualitat. En elles, es cerca una àmplia complicitat del públic, mitjançant la representació d'una homosexualitat simpàtica i inofensiva que permet la convivència harmònica amb una societat eminentment heterosexual.

En contraposició a aquesta projecció “bonista” i superficial de l'homosexualitat neix un gènere cinematogràfic de clara militància gay, en què la reivindicació sobre els drets sexuals comencen a tractar-se des d'una perspectiva més madura. Principalment, són retrats d'experiències

personals, del despertar de la sexualitat (amb una mirada natural i desinhibida), i mostrant la confrontació, aquesta vegada sí, dramàtica, amb la realitat.

És el cas de les més que recomanables *C.R.A.Z.Y.* (Jean-Marc Vallée, 2005), *Fucking Amal* (Lukas Moodyson, 1998), *Fresa y chocolate* (Tomás Gutiérrez Alea y Juan Carlos Tabío, 1993), *Beautiful Thing* (Hettie McDonald, 1997), *El banquete de boda* (Ang Lee, 1993), *Fuera del vestuario* (Róbert I. Douglas, 2005), *Transamerica* (Duncan Tucker, 2005) *Una casa en el fin del mundo* (Michael Mayer, 2004), *Go Fish* (Rose Troche, 1994) o *Happy Together* (Wong Kar-Wai, 1997)

Autobiografies i casos reals

Dins del cinema sobre drets sexuals trobem un gruix important d'autobiografies o històries basades en fets reals que relaten les dificultats de viure amb opcions sexuals "fora de norma". En especial, artistes i escriptors s'han trobat representats al cinema de temàtica homosexual, com *Ábrete de orejas* (Stephen Frears, 1987), sobre la vida de l'escriptor britànic John Orton en una època, els anys 60 del segle XX, en què a Gran Bretanya encara era delictes ser homosexual; *Antes que anochezca* (Julian Schnabel, 2000), biografia del també escriptor cubà Reinaldo Arenas, en la seva recerca de la llibertat artística, política i sexual, i el seu pas per la presó i l'exili; i *Wilde* (Brian Gilbert, 1997), centrada en Oscar Wilde com a víctima de la persecució social, i la presó, a causa de la seva presumpta conducta homosexual.

Gus Van Sant, que ja havia retratat l'homosexualitat a *Mi Idaho Privado* (1991) i a *Ellas también se deprimen* (1993), va dirigir a Sean Penn a *Milk, mi nombre es Harvey Milk* (2008), un film autobiogràfic sobre el regidor de San Francisco i principal impulsor del moviment gay als EUA, assassinat al 1978, i el naixement de la lluita pels drets civils d'aquest col·lectiu.

Soldier's Girl (Frank Pierson, 2003), que narra la relació d'un soldat i una transsexual que desencadena una tragèdia (basada en fets reals ocorreguts dins l'exèrcit nord-americà) se centrava en el controvertit tema de l'homosexualitat dins del cos militar; com també ho va fer l'israeliana *Yossi & Jagger* (Eytan Fox, 2002), la història de l'amor secret entre dos soldats destinats a la frontera libanesa i el xoc causat per dues maneres de veure la pròpia condició sexual. Finalment cal destacar *Bent* (Sean Mathias, 1997), un cru film sobre la persecució dels homosexuals durant l'època nazi, obligats a portar triangles roses als camps de concentració, que es va basar en el testimoni d'un supervivent, Hans Heger.

Homosexualitat, il·legal/legal

Amnistia Internacional denuncia que en un centenar d'Estats l'homosexualitat està prohibida sota risc de penes de presó. O fins i tot de lapidació pública, com en Aràbia Saudita, un dels cinc països (tots ells de confessió musulmana), que contempen penes de mort per aquest "delicte". Potser per aquest motiu són pocs, o cap, els testimonis cinematogràfics que ens arriben d'aquests països.

Un d'ells, és el que ens ofereix la valenta pel·lícula hindú *Fuego* (Deepa Mehta, 1996) prohibida al seu país, l'Índia, sobre la història d'amor entre dues dones casades que, malgrat el gran tabú que suposa per la seva cultura i religió, estableixen una relació de passió i gratificació que supleix les mancances del llurs matrimonis.

En el cas oposat, trobem el film tailandès *Beautiful Boxer* (Ekachai Uekrongtham, 2003) basada en la història real d'un reconegut campió de boxa tailandesa, que narra la història d'un infant atrapat en un cos de noi que decideix guanyar-se la vida boxejant per poder pagar-se l'operació que l'adequi al gènere al qual sent pertànyer: el femení.

L' estat espanyol: del nacionalisme al matrimoni homosexual

Des de 2005, a l'Estat espanyol els i les homosexuals es poden casar. Només Bèlgica, Holanda, Noruega i Suècia ho permeten, fet que ha convertit Espanya en un d'aquests països capdavaners pel què fa a drets civils dins l'Europa dels 25.

No obstant, l'Estat espanyol és un país que, històricament, compta amb el llegat de l'Església catòlica, fins fa poc l'única guia moral i espiritual, i amb la càrrega de 40 anys de franquisme, que fins a principis dels anys 80 del segle XX contemplava lleis específiques que penalitzaven l'homosexualitat.

Potser per aquest motiu, el cinema espanyol ha sigut especialment sensible al tema, i a les acaballes de la dictadura, quan la censura era més laxa, ja va començar a tractar-se a *Me siento extraña* (Enrique Martí Maqueda, 1977), *Los placeres ocultos* (Eloy de la Iglesia, 1977), *Mi querida señorita* (Jaime de Armiñan, 1971) o *Un hombre llamado Flor de otoño* (Pedro Olea, 1978).

No obstant, no va ser fins als èxits cinematogràfics de Pedro Almodóvar que els homosexuals i transsexuals van convertir-se en protagonistes del cinema espanyol. De fet, és una constant als films del director manxec, però en alguns, com *Laberinto de pasiones*, *Entre tinieblas*, *La ley del deseo*, o *La mala educación* (aquesta última, centrada en capellans pedòfils), esdevé un dels eixos temàtics principals.

Ventura Pons és l'altre artífex del cinema estatal pel què fa la temàtica homosexual, *Caricies* (1998), *Amic/amat* (1999), *Menjar d'amor* (2002); i en la darrera dècada, la normalització del tema ha anat de la mà de *Cachorro* (Miguel Albaladejo, 2004), *Ander* (Roberto Castón, 2009), *80 egunean* (2010), o *Sin límites* (Paul Morrison, 2007) sobre la relació entre Garcia Lorca i Dalí

El cas Brokeback Mountain

Una de les pel·lícules de temàtica homosexual més coneguda de l'última dècada és *Brokeback Mountain* (2005), del cineasta Ang Lee. Alhora, és potser també una de les obres en què més versemblantment es tracta el fet homosexual, retratant una situació que esdevé una constant en la realitat de societats patriarcals, conservadores i masclistes. És a dir, en pràcticament la majoria.

El film narra una intensa història d'amor entre dos homes que compleixen, i amb convenciment, tots els tòpics heterossexuals d'una comunitat conservadora de l'oest dels EUA: una feina, i ben masculina (rodeos i cria de bestiar), dona i fills. La seva relació, doncs, transgredeix les normes i els valors socials que els envolten, però que també assumeixen com a legítims.

Per aquest motiu, viuen una difícil contradicció amb si mateixos, incapaçs de trencar amb la tradició, i una doble vida durant més d'una dècada. En definitiva, una dramàtica història d'amor entre dos homes dins de l'armari.

La força del film radica en la seva universalitat, en el sentit que en qualsevol país del món hi pot haver una història com aquesta; homes o dones que segueixen allò que els cànons socials, tabús, tradicions, cultura o religió els marca, però que descobreixen que la seva realitat externa atempta contra la interna, contra els propis sentiments, anhels i somnis. Contra si mateixos i els seus drets sexual.

Greus situació econòmica de la nostra entitat davant l'impagament de determinades administracions i la reducció brutal de recursos destinats a la cooperació i la solidaritat. L'Agència Catalana de Cooperació i alguna altra administració no han pagat en els terminis convinguts les anualitats de programes i projectes aprovats pel 2011 i 2012. Encara tenim pendent de cobrar subvencions de l'any 2009 i 2010 -justificades des de fa mesos- per part de Memòria i Pau (que es fa càrrec de l'Oficina per la Pau i la promoció dels Drets Humans). La situació requereix una actuació conjunta i urgent. La FCONGD s'està mobilitzant davant la impossibilitat d'aconseguir respostes clares de la Secretaria d'Exteriors sobre quan i com es cobrarà el que deuen i ja ha iniciat gestions amb els partits per portar el tema al Parlament, demanant reunió amb el President Mas. També iniciarà accions jurídiques per denun-

ciar els impagaments. Segons els resultats d'una enquesta interna, la meitat de les ONGD federades tenen problemes de liquiditat i ja han hagut de reduir el seu pressupost en un 20%. El deute de les administracions amb les ONGD és de prop de 10 milions d'euros, dels quals el 80% és un deute adquirit per l'Agència Catalana de Cooperació. Es tracta de subvencions i convenis aprovats que no s'estan pagant en els terminis convinguts, generant tot un seguit de problemes en cadena no només a les ONG catalanes, sinó també a les dels països pobres. A les retallades del 80% en el pressupost de cooperació s'afegeixen ara els impagaments del propi govern. La FCONGD creu que no és només un problema econòmic. Davant aquesta situació de col·lapse tècnic i econòmic, les ONGD demanen claredat i responsabilitat al govern: no només es fa del tot impossible acomplir compromisos amb tercers i planificacions organitzatives, sinó que

tampoc es poden acomplir els propis requeriments administratius establerts des de l'administració. D'altra banda, la imatge del nostre país i el prestigi de la cooperació catalana, fins ara considerada una de les més serioses de l'Estat, estan veient-se seriosament afectats.

El president de la Federació, Francesc Mateu, considera que: "Els impagaments que endeuten i debiliten les ONGD arriben després de tota una ofensiva que pretenia desprestigi tot allò públic o subvencionat, i d'intentar enfrontar uns sectors amb altres pels recursos, mentre mai no hi ha hagut voluntat real de construir res conjuntament. Es fa difícil no veure una estratègia per acabar amb un sector que consideren massa crític. Però més enllà d'això, estan desmantellant una política pública. Sembla que només a nosaltres ens preocupa la recentralització de la cooperació o la presència de Catalunya al món".

Biblioteca

La Biblioteca de la Lliga dels Drets Dels Pobles ha editat aquest mes de Maig de 2012 el primer full informatiu referent a la pròpia biblioteca. Té l'objectiu de donar visibilitat a la feina que s'hi fa, a les novetats que incorpora a la seva col·lecció, a les visites que rep, a les anècdotes que hi passen, etc. El seu títol és **El Full del Divendres**, s'edita en format DIN-A4, i es difon a través de la web de la Lliga dels Drets Dels Pobles, dins l'apartat Bi-biblioteca. La publicació serà mensual i s'editarà l'últim divendres de cada mes.

Les novetats bibliogràfiques que han entrat a formar part de la col·lecció de la Biblioteca durant el mes de Maig 2012 han estat donacions fetes per la Sra. Rita Huybens i el Sr. Joan Casañas. Són les següents:

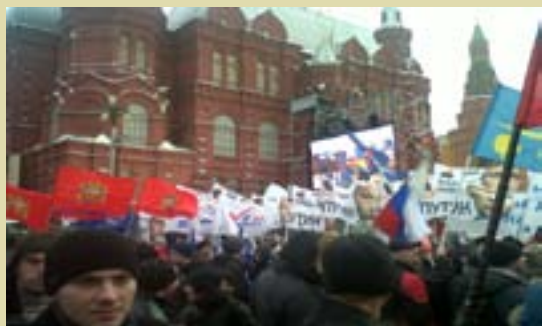
- Mateu, R. (2011): **Tratado de la injusticia**, Anthropos, Barcelona

- Fernández-Palacios, M. (2012): **43 Horas en Kinshasa: crónica desde la embajada de España**, Casa África, Las Palmas de Gran Canaria; *Los libros de la Catarata*, Madrid.

- Banerjee, A.V.; Duflo, E. (2011): **Repensar la pobreza: un giro radical en la lucha contra la desigualdad global**, Santillana, Madrid.

- Larraín, J. (2011): **¿América Latina moderna? Globalización e identidad**, LOM, Santiago de Chile

Activitats i informacions de la Lliga

Des de la campanya Txetxènia, trenquem el silenci

La responsable de la campanya, Marta Ter, va anar el mes de març a Rússia a seguir en primera persona les eleccions presidencial, entrevistant-se amb diferents periodistes, presenciant manifestacions pro i anti-Putin i visitant col·legis electorals. Diferents articles també han sortit al diari electrònic Vilaweb. La Marta Ter també ha realitzat diferents xerrades entre les quals destaquem: “Rússia-Chechenia. El mur invisible”, a la seu de l’associació Elkartasun de Bilbao, el dia 3 d’abril. “Insurgència y contrainsurgència en el Cáucaso Norte”, a la Facultat de Periodisme de la Universitat de Sevilla, el dia 3 de maig.

Programa Politeia

A la sala d’actes, al costat del local de la Lliga, s’ha celebrat el “Tercer Curs de Filosofia de la Pau: ètica, política i democràcia.” El curs ha tingut enguany un format en 8 sessions, durant els mesos de febrer i de març. Partint de les experiències del moviment del 15M, s’han enllaçat les lluites actuals amb l’ensenyament i el pensament d’autors com Simone Weil i Simone de Beauvoir, entre d’altres. El mes de maig s’ha realitzat, amb la col·laboració d’altres entitats de Sabadell, el seminari “Alternatives a l’economia especulativa”, en el qual s’ha analitzat com l’economia especulativa ens ha portat a la situació actual. El seminari, a més d’estudiar la situació general, ha tingut com a objectiu principal buscar alternatives i proposar nous camins. L’assistència de públic ha estat molt bona i ha donat la possibilitat d’obrir interessants debats al final de cada xerrada.

...també a Sabadell

A Sabadell s’han realitzat, a la Biblioteca Vapor Badia, les projeccions dels documentals “Janadesh. People’s verdict” i “Interferències”, ambdós fets per la Fundació Quepo. Sempre a la mateixa biblioteca, s’ha seguit realitzant el taller per a alumnes de primària i primer cicle de secundària “Biblioteca, descoberta i alguna cosa més”, així com la presentació del llibre “1325 mujeres tejiendo paz”, en col·laboració amb la Coordinadora Un Altre Món és Possible.

Taller: El circuit ocult dels minerals congolesos

La Campanya “Congo, perill de riqueses” disposa d’un nou taller adreçat als alumnes d’ESO i batxillerat per conèixer la problemàtica que engloba l’extracció, l’explotació i comercialització del coltan congolès, i reflexionar sobre els vincles que s’estableixen amb el nostre consum. Al llarg d’aquest primer semestre 2012, els alumnes del Col·legi Lestonnac de Lleida, del IES Arraona de Sabadell i del IES Puig de la Creu de Castellar del Vallès han realitzat el taller.

Més informació: www.perillderiqueses.org

I seguim treballant...

Blocs actius:

Campanyes en marxa:
Indígenes, quan la terra camina
<http://www.indigenes.cat/>
Responsable de la campanya:
Elisenda Salomó

Contes solidaris
<http://valorsdeconte.wordpress.com/>

Txetxènia, trenquem el silenci
<http://www.txetxenia.org/>
Responsable de la campanya:
Marta Ter

Observatori de la immigració a Sabadell
<http://obimmigraci-osbd.wordpress.com/>

Congo, perill de riqueses
<http://www.perillderiqueses.org/>
Responsable de la campanya: Iris Boadella

especulació

cultura

armament

justícia social

petroli

educació

drogues

comerç just

Autora: Laura Grima, IES Ferran Casablanques de Sabadell

Concurs de contraportades 2012 per la Revista Papers

Motiu del concurs: la banca ètica.

corrupció

Obrir els ulls
és **BANCA**
ÈTICA